

KONTROLLUTVALGET I GJEMNES KOMMUNE

ÅRSMELDING FOR 2016

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (komuneloven) § 77 er Gjemnes kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forestå løpende tilsyn med kommunens forvaltning.

Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen er ivaretatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune har i 2016 hatt følgende sammensetning:

Funksjon	Navn	Parti	Varamedlemmer	Nr	Navn	Parti
Leder	Øyvind Gjøen	H		1	Olav Sæter	Sv
Nestleder	Kristine Måløy	Krf		2	Marvin Skjerseth	Frp
Medlem	Geir Berg	Ap		3	Lise Stiberg	Ap
Medlem	Kari Roset Holten	Sp		4	Benedikte Heggem Skår	H
Medlem	Erik Aspen Bakke*	Frp				

*medlem av kommunestyret.

3. SEKRETARIAT

”Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.”, jf. Kommuneloven § 77. nr. 10

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes har fra 2004 hatt samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal ble fra 2013 opprettet som et interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt og med eget styre. Styret er samarbeidets øverste organ og ivaretar arbeidsgiveransvaret for sekretariatets ansatte. I styremøte 14. desember 2015 ble Stig Holmstrøm, Vestnes kommune, valgt til styreleder og Marit Seljeseth Stokke, Molde kommune, ble valgt til nestleder for valgperioden 2015-2019. I styremøte 30.11.2016 ble Lars Ramstad, Rauma kommune, valgt til ny nestleder, etter at Marit Seljeseth Stokke hadde fått innvilget fritak fra sine politiske verv.

I 2016 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Gjemnes ivaretatt av daglig leder i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, Jane Anita Aspen.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt, jf. § 20 2. ledd, forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

4. OPPGAVER OG VIRKSOMHET I 2016

4.0 Saksbehandling og møteavvikling

Kontrollutvalget har hatt 5 møter og behandlet i alt 36 protokollerte saker. Av disse er 5 saker oversendt kommunestyret for endelig behandling. I tillegg er det i 2016 lagt frem 17 referatsaker og 18 orienteringssaker.

Det er forutsatt at kontrollutvalgets møteprotokoller legges frem for kommunestyret som referatsak, slik at kommunestyrets medlemmer holdes løpende orientert om kontrollutvalgets arbeid. Dette er ikke praktisert i Gjemnes kommune.

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører, og møtene blir hovedsakelig avholdt på kommunehuset.

Kontrollutvalget har på forespørsel og i nødvendig utstrekning fått orienteringer fra administrasjonen og kommunerevisjonen i saker som har vært til behandling i møtene.

Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget i Gjemnes er vedtatt i møte 25.10.2011, k-sak 53/11. I kommunestyrets møte 8.9.2015 sak 40/15 ble reglementet revidert.

Representasjon

Utvalgets leder Øyvind Gjøen har deltatt på to styremøter og nestleder Kristine Måløy har deltatt på ett styremøte som har vært avholdt i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal i 2016.

Øyvind Gjøen og Geir Berg deltok på **NKRFs¹ Kontrollutvalgskonferanse 2016** på Clarion Airport Hotel Gardermoen 3.- 4. februar 2016.

Kontrollutvalget i Gjemnes var ikke representert ved **FKTs² Årsmøte og Fagkonferanse 2016** på Gardermoen 7.- 6. juni 2016.

Utvalget deltok på **Intern opplæring og samling** for kontrollutvalgene som sekretariatet betjener. Samlingen ble avholdt på Skarstua 24. mai 2016. Deltakere fra Gjemnes kommune var Øyvind Gjøen, Kristine Måløy, Geir Berg og Olav Sæter.

4.1 Tilsyn med revisjonen

I følge § 4 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, skal kontrollutvalget påse at kommunen eller fylkeskommune har en forsvarlig revisjonsordning.

Utvalget har fått seg forelagt følgende i 2016:

- **Revisjonens rapport for 2. halvår 2015**
- **Revisjonens rapport for 1. halvår 2016**
- **Revisjonsplan for revisjonsåret 2016**
 - **Revisors vurdering av uavhengighet**

Dokumentene er blitt supplert med muntlig orientering fra oppdragsansvarlig revisor.

4.2 Uttalelse til regnskapene

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg kap. 4, §§ 6-8.

¹ Norges Kommunerevisorforbund

² Forum for Kontroll og Tilsyn

Utvalget har behandlet og vurdert årsregnskapet for 2015 for **Gjemnes kommune**, og gitt sin uttalelse til dette.

Utvalget har også fått seg forelagt kommunens kvartalsvise økonomirapporter. Utvalgsmedlemmene gir uttrykk for at de synes økonomirapportene er vanskelig å forstå. Så lenge tabellene i økonomirapporteringene i hovedsak er knyttet til drift, så uttrykker utvalgsmedlemmene at de synes det er vanskelig å få totaloversikten over budsjettutviklingen gjennom året.

Under behandling av økonomirapporten fra 3. kvartal fattet kontrollutvalget følgende vedtak: *Kontrollutvalget oppfordrer administrasjonen om for fremtiden også å rapportere i forhold til budsjettskjema 1A og 1B ved kvartalsrapporteringene, da også med en tilleggskolonne for årsprognose.*

Kontrollutvalget har fått seg forelagt som orienteringssaker det årlige skatteregnskapet fra skatteoppkrever samt Skattefutens kontrollrapport med skatteoppkreverfunksjonen.

Kontrollutvalget har i 2016 ikke fått seg forelagt noen sluttregnskap/byggeregnskap til behandling og uttalelse.

4.3 Forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §§ 10-12.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse – Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 14.9.2016, sak 23/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 25.10.2016 i sak 55/16.

Kontrollutvalget har i 2016 ikke fått seg forelagt noen forvaltningsrevisjonsrapport, eller behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

4.4 Selskapskontroll

Kontrollutvalgets oppgaver ved selskapskontroll følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kap. 6, §§14-15.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse – Plan for selskapskontroll 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 14.9.2016, sak 24/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 25.10.2016 i sak 56/16.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at Gjemnes kommune har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens eierinteresser i hel- og deleide selskap og eierskapsstrategier pr selskap). Eierskapsmelding for Gjemnes kommune 2015 ble behandlet i Gjemnes kommunestyre 28.4.2015 sak 15/15.

Kontrollutvalget har ikke behandlet noen selskapskontroll i 2016.

Kontrollutvalget har ikke blitt varslet om avholdte representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt heleide aksjeselskap (AS) i 2016.

Etter kommunelova § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede på selskapenes generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

4.5 Særlige oppgaver for kontrollutvalget

Kontrollutvalgets særlige oppgaver følger av forskriftens kap7, §§16-17

Valg av revisjonsordning og valg av revisor

På bakgrunn av kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret i Gjemnes 19.5.2015, k-sak 29/15 enstemmig å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valgt som revisor for kommunen fra 1.7.2015. På grunn av forsinkelser og manglende vedtak er ikke selskapet formelt stiftet før ved møte i representantskapet 14.11.2016. Det arbeides med å ansette daglig leder. Det er forutsatt at selskapet er i drift fra 1.1.2017. Inntil da blir kommunene betjent av de eksisterende kommunerevisjonene.

Budsjettbehandling

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

Dette er en lovpålagt oppgave for kontrollutvalget.

Rådmannens budsjett vedtas på ramme/enhetsnivå. I Årsbudsjettet for 2017 for Gjemnes kommune ligger budsjettet for kontroll- og tilsynsarbeidet i Gjemnes i rammen for sentraladministrasjonen.

I rådmannens forslag til årsbudsjett for 2017 gikk det frem av tekstdelen at rådmannens forslag viste en reduksjon i forhold til kontrollutvalgets forslag til budsjett. Kontrollutvalget ble etter forespørsel gjort oppmerksom på at budsjettet til kontrollutvalgets eget arbeid var mer en halvert av rådmannen i forhold til kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2017. Dette var ikke synliggjort i rådmannens forslag til årsbudsjett for 2017, siden dette vedtas på rammenivå. Det blir fra utvalget påpekt at det er uheldig at rådmannen kutter i budsjettet til det utvalget som har ansvar for å føre kontroll og tilsyn med administrasjonen på vegne av kommunestyret.

4.6 Oppfølging av politiske vedtak

Kontrollutvalget har et ansvar for å kontrollere at administrasjonen iverksetter og gjennomfører de vedtak som er fattet av de ulike politiske organ i kommunen.

I kommunes kvartalsvise økonomiske rapporter blir det nå rapportert på oppfølging av politiske vedtak.

Av økonomisk rapport 3. kvartal 2016 viser følgende restanser på politiske vedtak pr 1. april:

- 3 saker fra formannskapet (kaia på Høgset-forespørsel om kjøp, tidligere ferjekai på Høgset, skjemmende bygninger)
- 1 sak fra Viltnemda (retningslinjer utbetaling av driftstilskudd valdene)

4.7 Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Saker fra kontrollutvalget som ikke er endelig avsluttet pr 31.12.2016 er følgende:

Sak nr / dato	Sakstittel	Vedtak	Merknad
KU sak 38/15 23.11.2014 K-sak 92/15 15.12.2015	Forvaltningsrevisjonsrapport «Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune»	<ol style="list-style-type: none">1. Gjemnes kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten Innføring av eiendomsskatt i Gjemnes kommune til etterretning og slutter seg til de anbefalingene som kommer fram i rapportens kapittel 6 under Samlede vurderinger og anbefalinger.2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at revisjonens anbefalinger i kapittel 6 blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.3. Kommunestyret ber kommunerevisjonen om å følge opp rapporten og gi skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen en periode på 12 – 18 mnd.	Oppfølging av rapporten vil skje i løpet av 1. halvår 2017.
KU sak 35/16	Oppfølgingsliste	I oppfølgingslisten er følgende saker ikke avsluttet: <ul style="list-style-type: none">• Tilsynsrapport «Kommunal beredskapsplikt»	Gjenstående saker fra oppfølgingslisten for

5.12.2016		<ul style="list-style-type: none"> • Refusjon sykepenger • Eldreomsorg i Gjemnes kommune 	2016 blir ført over til oppfølgingsliste for 2017.
-----------	--	--	--

4.8 Spesielle undersøkelsesoppgaver

Kontrollutvalget hadde i 2016 oppfølging av en sak om mislighet som kommunens administrasjon selv avdekket i 2015.

4.9 Virksomhetsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen og for at ansatte i kommunen skal bli bedre kjent med kontrollutvalget, kan kontrollutvalget gjennomføre besøk i en kommunal virksomhet eller få orientering fra en enhetsleder. Gjennomføring av virksomhetsbesøk/ orientering gir kontrollutvalget et godt innblikk i den kommunale forvaltningen og gir virksomheten mulighet til å bli kjent med kontrollutvalget.

Kontrollutvalget har i 2016 hatt orientering fra **flyktingetjenesten i Gjemnes kommune**. Kontrollutvalget fikk orientering om bl.a. bosetting og aktivisering, organisering av arbeidet, tjenestebehovet til flyktingene, morsmålsopplæring og økonomi.

4.10 Sentrale kommunale styringsverktøy

En av kontrollutvalgets oppgaver er å undersøke om kommunen har etablert en betryggende og hensiktsmessig internkontroll.

Rådmannen har et ansvar for å etablere og følge opp at kommunen har et tilfredsstillende internkontrollsystem; dvs. systemer og rutiner for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og regeletterlevelse. Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken intern kontroll som ligger inne i systemene.

Kontrollutvalget fikk i møte 14.9.2016 en grundig orientering fra rådmannen om hvordan HMS og internkontrollarbeidet i kommunen er organisert, og hvordan avvik blir håndtert.

Gjemnes kommune har følgende sentrale styringsverktøy:

- ❖ **Skriftlige rutiner om attestasjon, anvisning, rapportering etc.**
- ❖ **Delegasjonsreglement for Gjemnes kommune** (nytt reglement vedtatt 14.12.2010 i K sak 78/10)
- ❖ **Reglement for Finansforvaltning for Gjemnes kommune** (nytt reglement vedtatt 14.12.2010 i K sak 85/10)
- ❖ **Økonomisk styringshjul og Økonomireglement** (vedtatt 31.1.2012 i K sak 5/12)
- ❖ **Eierskapsmelding for Gjemnes kommune 2015** (vedtatt 28.4.2015 i K sak 15/15)
- ❖ **Compilo – kommunens kvalitetsstyringssystem**

Reglementene dekker bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvisning, rapporteringsrutiner og delegert beslutningsmyndighet. Finansreglementet regulerer plassering av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Kommunestyret skal vedta reglement for finansforvaltningen i hver kommunestyreperiode. Fra 1.1.2017 blir det endret til å gjelde reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Økonomireglement bør oppdateres og rulleres jevnlig.

Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer og hvilken internkontroll som ligger inne i systemene.

4.11 Tilsyn fra andre

I tillegg til kontrollutvalget, utfører eksterne forvaltningsorgan tilsyn med Gjemnes kommune. Disse tilsyn kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen.

En ser det formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slikt tilsyn for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Gjemnes kommune kvalitetssikres og forbedres.

Kontrollutvalget har i 2016 fått seg forelagt følgende tilsynsrapporter:

- **Avslutning av egenmeldingstilsyn tvungen helsehjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 Gjemnes kommune 2015**, brev fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal til Gjemnes kommune datert 4.11.2015.

Utvalget har også hatt oppfølging av tilsyn på beredskapsområdet som ble gjennomført i 2015-

5. SAMMENDRAG

Kontrollutvalget legger vekt på å være en nyttig medspiller i å forbedre kommunens eksterne tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse så vel som de interne forvaltningsfunksjoner, ved å legge opp til en konstruktiv tilnærming ut fra hva som er realistisk å oppnå. Kommunen er avhengig av tillit til disse prosessene hos brukerne, og en aktiv og troverdig tilsyns- og kontrollfunksjon kan medvirke til å bygge opp om denne tilliten.

Kontrollutvalget har også i 2016 fokus på å styrke kontrollutvalgets stilling i den kommunale forvaltning og overfor innbyggerne i kommunen.

Skolering av utvalgsmedlemmer vil fortsatt ha prioritet i tiden fremover. Utvalgets arbeid krever at medlemmene er aktive og setter seg inn i til dels kompliserte saker som kan gjelde hele virksomhetsområdet til Gjemnes kommune. Kurs og opplæring gir utvalgsmedlemmene kunnskap og trygghet til å utføre det oppdraget de er satt til. Det er derfor uheldig dersom budsjett til kurs og opplæring kuttes.

Som kommunestyrets hjelpeorgan i tilsyns- og kontrollspørsmål er kontrollutvalgets virke avhengig av å ha legitimitet i kommunestyret, bl.a. for å få gjennomslagskraft for forbedringsforslag og anbefalinger og dermed kunne bistå i arbeidet for at kommunestyrets målsetninger blir realisert.

Batnfjordsøra, 16. februar 2017

Kontrollutvalget i Gjemnes kommune

Øyvind Gjøen
leder

Kristine Måløy
nestleder

Kari Roset Holten

Erik Aspen Bakke

Geir Berg